

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se

Remissvar gällande betänkandet Rättssäkerhetens pris (SOU 2025:111)

Ert diarienummer JU2025/02525

Förvaltningsrätten i Linköping har, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på förslagen.

Rättegångskostnader i förvaltningsprocessen

Förvaltningsrätten anser att syftet med att införa en möjlighet till ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsprocessen är lovligt. Förvaltningsrätten bedömer dock att det aktuella förslaget kan ge upphov till vissa svårigheter i den praktiska tillämpningen och vill mot denna bakgrund framhålla följande synpunkter.

Förvaltningsrätten vill särskilt lyfta fram att den föreslagna ordningen – där en enskild i vissa fall kan få ersättning när det framstår som oskäligt att själv bära sina kostnader – redan från början innebär en mycket snäv rätt till ersättning. Mot bakgrund av utredningens egna överväganden framstår det som sannolikt att enskilda i praktiken endast undantagsvis kommer att beviljas ersättning. Detta skapar en betydande osäkerhet för den enskilde. Redan att avgöra om målets beskaffenhet, betydelse och utgång kan ge upphov till ersättningsrätt kräver rättsliga överväganden av ett slag som normalt inte kan förutsättas av enskilda parter. Till detta kommer att den föreslagna regleringens rekvisit – exempelvis om kostnaderna varit ”befogade” eller om det är ”oskäligen” betungande att själv stå för dem – är av sådan karaktär att de i regel inte kan bedömas förrän efter det att processen har avslutats. Den enskilde saknar därmed möjlighet att på förhand överblicka den ekonomiska risken med att anlita ett ombud eller vidta utredningsåtgärder. Till detta kommer det faktum att det troligtvis kommer att ta förhållandevis lång tid innan en tydlig praxis kring rätt till rättegångskostnader har utvecklats. Den osäkerhet

kring rätten till ersättning som förslaget innebär är också något som eventuellt riskerar att påverka förtroendet för domstolarna.

Förvaltningsrätten vill i detta sammanhang även uppmärksamma att förslaget i viss mån kan komma att gynna enskilda som redan har ekonomiska förutsättningar att anlita ombud. De måltyper där ersättningsfrågor kan aktualiseras torde ofta vara mer omfattande eller komplicerade, vilket i praktiken kan innebära att den nya möjligheten främst kommer till användning i mål där parterna redan har resurser att driva processen. Utredningen har inte närmare belyst denna aspekt eller vilka konsekvenser den kan få för olika gruppers faktiska möjlighet att tillgodogöra sig den föreslagna reformen.

Förvaltningsrätten uppmärksammar vidare att avsaknaden av behörighetskrav för ombud kan medföra en risk för att enskilda möter aktörer som inte fullt ut agerar seriöst. Det kan i sådana fall inte uteslutas att enskilda får en missvisande bild av sina möjligheter att få ersättning. Därtill kvarstår den generella risken att en enskild som anlitar ombud inte når framgång med sitt ersättningsyrkande. I båda dessa situationer finns således en inte obetydlig ekonomisk risk. Utredningen har dock inte närmare belyst dessa konsekvenser.

Ändringar i rättshjälpslagstiftningen

Förvaltningsrätten anser att den föreslagna ändringen, med en knytning till prisbasbeloppet, är väl avvägd. Förvaltningsrätten vill, i linje med vad som anförts ovan, uppmärksamma att det sannolikt kommer att krävas en viss tids praxisbildning innan det klargörs i vilken utsträckning den utökade rätten till rättshjälp i förvaltningsprocessen får genomslag i praktiken.

Legaldefinition

Förvaltningsrätten bedömer att förslaget att ge tidspillan en legaldefinition kan bidra till en tydligare tillämpning. Förvaltningsrätten ställer sig dock tveksam till utredningens bedömning att detta skulle leda till minskad debitering för tidspillan.

En differentierad timkostnadsnorm

Förvaltningsrätten har ingen invändning mot förslagets utformning. Förvaltningsrätten ställer sig dock tveksam till utredningens slutsats om att advokater generellt sett debiterar färre timmar för samma uppdrag

som en biträdande jurist eller annan jurist än advokat. Det är därför osäkert att anta att en advokats ersättning i praktiken skulle motsvara den nivå som gäller för en biträdande jurist.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Ulrika Melin efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Hannes Brattgård.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värdet markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*

Underskrift 1

Namn: Melin Ulrika - FLI

Tjänste-ID: 107682@2021002742 *

Identifieringsmetod: Domstolsverkets e-tjänstelegitimation

Organisation: Förvaltningsrätten i Linköping

Befattning: Lagman

Datum och tid: 2026-03-24 14:01:37 GMT+01:00

Transaktions-ID: 91127951f9c2432693223b95d39f67c8